

Adamek

André-Marcel
Adamek

NEJVĚTŠÍ
PONORKA
NA SVĚTĚ

POP
Dauphin

André-Marcel Adamek (1946–2011), jeden z nejvýraznějších současných belgických prozaiků, byl od svých šestnácti let odkázán sám na sebe. Protloukal se ve Francii a Itálii, vykonával různé manuální práce od výroby hraček až po tiskařské řemeslo, později se usadil, začal chovat kozy, psát a malovat. Roku 1970 vydal první román *Kyslík* (*Oxygene*, 1970). O čtyři roky později získal cenu Prix Rossel za román *Puška s korunními plátky* (*Fusil a pétales*, 1974). Další díla *Un imbécile au soleil* (1983), *La Couleur des abeilles* (1992), *La Fete interdite* (1997), *Le plus grand sous-marin du monde* (1999) vyšla v renomovaných francouzských nakladatelstvích a získala si značnou pozornost.

Jovanka Šotolová

Největší ponorka na světě

André-Marcel Adamek

Největší ponorka na světě

Jean-Pierrovi Sondagovi

Dauphin 2012

POP

Adams

Vydání knihy bylo podpořeno Communauté française de Belgique.

La publication de cet ouvrage a été encouragée par une subvention accordée par la Communauté française de Belgique

Přeložil Tomáš Kybal

© André-Marcel Adamek, 1999
Translation © Tomáš Kybal, 2012
Cover © Radka Konvičková, 2012
ISBN 978-80-7272-411-6
ISBN 978-80-7272-365-2 (pdf)
ISBN 978-80-7272-366-9 (e-pub)

PRVNÍ ČÁST

Je to už tři hodiny, co se ta holka postavila před skladiště, a nepodařilo se jí čapnout jediného kunčafta. A přitom to nebyl špatný kšeft: dost křehká, půvab v kotnících, ksich-tíček samá svěžest. Kožená sukně do půl stehen a, navzdory nepříjemnému severáku, nahá ramena, zády stála opřená o jediný kandelábr, koleno lehce ohnuté, v legendárním postoji dobyvatelek chodníku.

Když se dávalo do deště, běhala se schovat pod římsu jednoho hangáru a tiskla se ke zdi, nehybná a napjatá, jako by ji tam odvedli před popravčí četu.

Max pozoroval se zájmem ty manévry jediným oknem své garsonky ve třetím poschodí. Při lijavcích se cítil zaplavený takovým soucitem, že byl v pokušení pozvat tu holku, aby se k němu šla usušit.

Myslel, že je to zase jedna z těch ubohých husiček, které přitahuje mořský břeh a mytologie starých přístavů. Takové často uvázly v Saint-François-le-Môle, protože netušily, jaké pohromy se na městečko snesly.

Bývalé lázeňské středisko by si zasluhovalo přezdívku Přístav chudých. Kdysi byla zátoka plná sádek na humry a ústřicových slapů. V létě bývaly davy lidí na přístavních molech,

u nichž flotily rybářských traulerů vykládaly své košatiny. Celé město bylo cítit rybinou a pivem. Každý občan z Môle měl nějaký obchod a topil se v blahobytu. Mluvílo se o stavbě divadla, když vtom přišla vlna katastrof.

Napřed se objevil neznámý vir, napadající ústřice. I když byly vylovené ráno, byla to hotová hrůza, když je otevírali na stolech večeřících hostů. Pěstitelé zkrachovali a odešli odsud a restaurace s dary moře podávaly odrůdy z dovozu.

S prvním znečištěním pobřeží naftou pak vzali za své humři. Nenarostli větší, než velká kreveta a po tisících chcípali v sádkách.

A pak vymřela generace drobných rybářů a už se neobnovila. Jak mizely úlovky, odnesly s sebou úchvatný pach přílivu i pokřik při ranních dražbách. Turistů ubývalo, kasino chvíli na to museli zavřít.

Jak šla léta, v myslích rekreantů se pevně zahrnula pověst nejznečištěnější zóny Atlantiku. Karavany i autobusy dělaly objížďku, aby se vyhnuly Saint-François-le-Môle, které bylo nyní na výletních mapách vyznačeno malinkým písmem.

Prázdné byty, nabízené v hojném počtu za pozdravpámbu, zůstávaly většinou neobsazené a začínaly chátrat, až byly pronajímány za nízké ceny všelijakým nuzákům ze všech koutů kontinentu.

Jediný, kdo se teď v přístavu něčím zabýval, byl řecký obchodník se starým železem Puparakis, v jehož dílnách se po celý cen roz-

řezávaly lodě na váhu, což zaplavovalo město nepřetržitým rámusem.

Max už ani nemohl odejít od svého okna, tak se mu zdálo chování té dívky nevysvětlitelné. Slabý provoz na ulici, naprostý nezájem těch několika málo kolemjdoucích o její osobu i nepřátelské ovzduší by ji už dávno měly přivést k tomu, aby změnila místo nebo taktiku, ale ona tvrdošijně zůstávala na svém místě. Projevovaly se první známky únavy: čím dál častěji sklouzla po kandelábru, opírala se o obrubu a držela se tak napůl vsedě a napůl v dřepu, v postoji neobyčejně neladném.

Nebe se zase zamračilo a několik velkých dešťových kapek se rozstříklo po kluzkém dláždění. Když se ta holka běžela schovat ke zdi naproti, Max se konečně rozhodl. Oblékl si bundu a odešel z pokoje, dveře za sebou nechal otevřené.

Holka viděla, jak se k ní blíží velkými kroky v přívalu deště, černé cípy bundy mu pleskaly v zuřivém větru. Zůstala přitištěná ke zdi, jako zpitomělá, a světlé prameny vlasů ji šlehaly po ramenech.

„Je to za pět set franků,“ řekla sotva slyšitelným hlasem.

Max jí na to hned odpověděl, že na to nemá.

„Bydlím naproti. Pojdte si dát kafe a trochu se ohřát. Vidíte přece, že tady nikdo není.“

Holka váhala. Max jí přikryl ramena svou bundou.

„Pojdte,“ řekl, „nebe je zatažené až k moři. Tenhle déšť bude aspoň na hodinu.“

Šla za ním a v přepršce přeběhli ulici. Na chodbě si holka automaticky stoupla před výtah, ale Max jí sdělil, že už léta nefunguje.

Nahoře se zadýchaná výstupem do třetího patra zastavila před oknem. Za hangáry bylo vidět vlnolam za odlivu: dlouhou řadu zčernalých holenních kostí, zatlučených do písku v rejdě.

Max postavil vodu na kávu a stoupl si k holce u okna.

„Díváte se na vlnolam? Je tak prolezlý červotočem, že dřív nebo později nějaká bouře odnese jeho trosky.“

„V přístavu nejsou žádné lodě,“ řekla holka. „Přístav bez lodí, to je smutný...“

„Tady je všechno smutný. Nechápu, co tady pohledáváte.“

Neodpověděla a rozhlédla se kolem dokola. Po stole byly rozloženy slovníky, mezi zbytky několika jídel, přetékaících popelníků, prázdných lahví. Maxovi se podařilo najít místečko na dva šálky, balíček cukru a krabici mléka.

Holka nevěděla, co si má myslet. Ten kluk byl moc starý na to, aby to byl student. S těmi kulatými brýlemi a bradkou musel být učitel nebo něco takového, jenže proč potom bydlí v tak ubohém bytě? Na stěnách se vlnily potíštěné tapety, prašivý strop v cárech opadával. Vzala šálek kávy do dlaní a pocítila, jak jí teplo z keramiky proniká do rukou.

„Říkali mi, že tudy chodí stovky dělníků...“

„Za chvíli je uvidíte odcházet z demoličních ohrad. Většinou Uzbeki, Tataři, nebo lidi z Mandžuska, pár Malijců. S těmi žádné kšefty neuděláte.“

„Tak snížím ceny... Jestli dneska nebudu mít prvního kunčafta, nepodaří se mi to nikdy.“

Tato slova Maxe zasáhla. Uvědomoval si si ce, že ta malá moc zkušeností mít nebude, ale nikdy by ho nenapadlo, že se chystá překročit Rubikon. Její rafinované nalíčení nepochybně skrývalo rysy nepřístojného mládí. Určitě byla ještě nezletilá. Za tímhle skokem do prázdna muselo být nějaké veliké zklamání v lásce, přehnaná touha po pomstě, nějaká výzva. Max by byl té holce rád pomohl, ale neměl nejmenší ponětí, jak do toho. Zkusil to nazdařbůh.

„Jestli nemáte kam jít, můžete se na mě odvolat *U Medúzy*. Hospodská je moje

známá. Ubytuje vás a bude vás živit, jak dlouho budete chtít.“

„To není problém peněz.“

„Pochopil jsem. Upnula jste se na nějakou utkvělou myšlenku. Potřebovala byste se na to podívat trochu z odstupu.“

„V kolik hodin dělníci odcházejí?“

„Za deset minut.“

Pohlédla z okna. Skoro přestalo pršet.

„Musím se tam vrátit. Děkuju za kafe.“

Max se díval, jak odchází, neschopen pronést slovo. Zase jednou stál před bolestným pocitem bezmoci. Události i bytosti mu prokluzovaly mezi prsty jako šedý písek v zátoce a nikdy se mu nedařilo zachytit pár zrníček, dokonce ani zpomalit jejich odplývání.

Právě se ozvala siréna a první dělníci prošli mříží ohrady, rozjížděli se na bicyklech nebo odcházeli mechanickým krokem přes nábřeží. Dva velcí chlapi v modrácích se točili kolem té holky, ale netroufali si k ní přistoupit. Ostatní procházeli v houfu, ani neotočili hlavu.

Max si myslel, že je to vyhrané, až do chvíle, kdy se zpoza mola objevil bílý jaguár Konstantina Puparakise. Zpomalil, zastavil vedle kandelábru. Nastalo krátké spiklenecké dohadování a holka naskočila do jaguáru, který se rozjel se zaskřípěním pneumatik.

Když Max odcházel od okna, cítil se tak smutný, že už se mu ani nechtělo pracovat. Odstrčil prudce slovníky a postavil na stůl láhev sprostého alžírského červeného, dlouho se na ni díval jako na nepřítelkyni, a pak z ní vytrhl zátku a políbil hrdlo na ústa.

*

Tone bydlel v jednom z podkroví *U Medúzy*. Všichni mu říkali Kapitán, protože šéfoval na jednom nákladním člunu a pořád nosil modrou námořnickou kšiltovku. Od Rhône po Dunaj se trmácel po všech plavebních trasách a převážel ve svém podpalubí tisíce tun. Strážníci na zdymadlech měli rádi jeho dobromyslnost i držkování, ale ještě více oceňovali jeho ženu, zlatovlasou Němku, která byla třikrát po sobě zvolena *Královnou řek*.

Tone tvrdě pracoval a vydělával pěkné peníze. Chystal se založit malou společnost se třemi vlečnými čluny, když při jednom mezipřistání na Rýnu se mu žena nevrátila na palubu. Brzy se dozvěděl, že ho pustila k vodě s jedním bavorským lodním dopravcem a navždy opustila svůj plovoucí byt pro opravdový kamenný dům s okny a se zahradou.

Tone proto nikdy nepocítil ani žárlivost ani beznaděj, ale jakousi chorobnou averzi ke všem ženám na zeměkouli. Samotný pohled na nějakou sukni ho uváděl v zuřivost a vnu- kal mu myšlenky na vraždu. Ani předtím ne- býval moc střízlivý, ale teď se opíjel od rána do večera. Když měl vypito, znovu vyplouvala na povrch jeho povaha dobrého chlapa a jeho nutkání k vraždě se vytrácelo.

Jednou večer při velké vodě na Horní Meu- se, když načínal druhou láhev kořalky, vrazil jeho vlečný člun do mostu a během deseti minut se potopil.

Trosečníka vytáhli, namol opilého a blábolí- cího, což inspektoři od pojišťovací společnosti neopomněli uvést ve své zprávě.

Byl nadosmrti zadlužený – škody na mos- tě byly závažné – a tak se stal lodníkem ve službách svých bývalých konkurentů. Ale po srážkách z příjmů, které mu pojišťovna Lloyd napařila, mu sotva zbývalo na pití, a on pil čím dál víc. Soucit námořnických šéfů se vypařil, když zasypal nadávkami jednu ženu, která se procházela po nábřeží, nebo když byl příliš opilý, aby uvázal lana na kotevní pachole.

Jednoho dne rozkročený na můstku šífu *La Belle Andria* pokropil močí ženu správce zdy-

madla a tato potupa učinila definitivní konec jeho lodnické činnosti. Stal se z něj vagabund, občas kradl, aby se najedl a napil, párkrát si nakrátko pobyl v kriminále a prošel několika naprosto zbytečnými protialkoholními léčbami.

V jednom nákladním vagónu, kde bydlel s dalšími tuláky, slyšel poprvé o městě chudých na břehu moře. O měsíc později přistál v Saint-François-le-Môle.

Na městském úřadě si ho zapsali a na nic se ho nevyptávali. Byla mu udělena obnovitelná podpora, za podmínky, že se každé první úterý dostaví do sekretariátu sociálního odboru.

Tone si mohl lacino pronajmout jeden z těch nespočetných bytů na hranici nezdravosti, kterých bylo plné město, ale jelikož nebyl schopen vykonávat drobné domácí povinnosti vyplývající z jeho postavení svobodného muže, vybral si ubytování *U Medúzy*. A tak začala druhá část jeho kalvárie.

Bývalá rybářská krčma *U Medúzy* přežila krizi pohostinských podniků v Saint-François-le-Môle zavedením nizounkých cen a rozšířením různých dalších činností. Člověk tam dostal rybí polévku nebo salát z chobotnice o půlnoci, mohl si pronajmout pokoj na

hodinu nebo na rok, zapíjet svou žízeň, aniž by ho vyhodili na ulici. Když bylo pěkně, lidi se tam tlačili, aby si mohli dát snídani u stolků venku. Zákazníci mnoho neutráceli, ale vždycky tam nějací byli.

Šéfce toho zázračného podniku se říkalo Násoska. Malá, snědá a pěkně oplácaná, nikdy neztrácela svou skvělou náladu. Když byl někdo otrávený, přišel si poslechnout její jasný smích, prostě osvěžující lokál. I když byla zavalená prací, našla si čas na vyslechnutí nářků sebevraždníků, paroháčů, bitých žen. Nosila jim pití, utěšovala je, někdy jim dávala trochu peněz. Zlé jazyky tvrdily, že zvláště ráda utěšovala muže, ať panice nebo starce, a že polovina mužského obyvatelstva ze Saint-François-le-Môle prošla jejím pokojíkem v prvním poschodí.

Zpočátku na ni Tone nemluvil. Při jídle si k ní sedal zády a nikdy nepil v lokále, radši si odnášel láhve do své mansardy, než by ji poslouchal, jak se za barem směje. Byla to ženská jako všechny ty, které vášnivě nenáviděl, a nesnášel dokonce ani její pohled spočívající na něm.

Jednou večer, když se s ní setkal na schodišti, pocítil veliký neklid, jak se nadechl vůně

jejího těla. Zuřivý, že pocítil toto vzrušení, zavřel se na celé dva dny ve své mansardě a odmítal tácy s jídlem, které mu znepokojená Násoska stavěla na práh před dveře.

Zkusil všechno možné, aby zapomněl na tu vůni, aby zahnal z mysli obrazy, které se tam přesně rýsovaly, ale nebylo to na nic. Touha mu proudila krví, kterou jako by dostal transfuzí od nějakého jiného muže. A z toho muže měl hrůzu.

V následujících dnech se Tone setkal s chirurgem z místního nemocničního střediska. Přednesl mu svou žádost, z níž byl lékař celý paf; ještě nikdy ho žádný pacient nepožádal, aby mu provedl vykleštění.

Po krátkém pohovoru ho svěřil psychiatrické ordinaci, kde ho podrobili zkouškám. Když ho propouštěli, sdělili mu, že není žádný důvod, aby ho připravili o jeho orgán, a doporučili mu další protialkoholní léčení.

Vrátil se tedy k *Medúze* celý beznadějně vydaný své tajné trýzni. Myšlenka, že by si sbalil kufry a hledal nějaký jiný kutloch, ho sice napadla, ale věděl, že by nenašel nic tak pohodlného a dosažitelného v obvodu města. Kromě mučivé přítomnosti Násosky byla hospoda *U Medúzy* přístavem klidu. A podpora

udělená sociálním pracovníkem mu právě tak umožňovala žít bez starostí, i když musel občas vynechat nějaké jídlo, aby si zaplatil chlast.

Žil tedy rozpolcený mezi svým odporem k Násosce a nepotlačitelnou touhou, kterou v něm vzbuzovala. Ani ve spánku nenacházel úlevu, neboť paní domácí ho plašila ve snu, neustále se obnažovala a vybízela ho k různým pepřným kouskům.

Po probuzení si Tone sypal do kafe brom v naději, že zmírní své chlípné choutky. Nachystal si raneček s láhvemi, dalekohled, kus chleba, pár koleček salámu, které si schoval od předchozí večere. V obavě, aby se nepotkal s Násoskou, scházel potichu po schodišti a prchal z hospody *U Medúzy* jako zloděj.

A pak pokaždé chodil trávit den k Puparakisovým pracovním ohradám. S ušima ucpanýma vatou, aby se ochránil před kraválem, pozoroval neúnavně, jak jsou velké nákladní lodě rozřezávané autogeny. Když byly zbaveny plechových plátů, které těžké jeřáby přenášely vzduchem, lodní trupy odhalovaly své ocelové žebrovní rozežrané rzí a podobaly se obrovským zrzavým kostrám vyhrabaným z písku.

Někdy přitáhly remorkéry k molu vyřazené válečné plavidlo, nějakou fregatu nebo torpé-

dovku s odmontovanými kanony. Skoro jako by se ty lodi bez posádky pokoušely utéct z jatek a zoufale napínaly lana, aby se vrátily na širé moře.

Rozřezávali tam taky ocelové vlečné těžkotonážní čluny, přitažené ze sousedního kanálu podél pobřeží. Byly to často šify na přepravu rudy, bez duše, bez historie, lodě, na kterých se nikdy nespí, a Tone pociťoval jisté potěšení, když viděl, jak je rozřezávají na kusy.

Když přšelo, chodil se schovat do jednoho zrušeného skladiště, trčícího uprostřed proluky. Bylo to pět set metrů od loděnic a mohl odtud pozorovat práce jen dalekohledem, ale zase si tam mohl vyndat kuličky vaty, kterými měl ucpané ušní bubínky.

Právě toho dne přšelo nepřetržitě celé odpoledne. Tone zůstal schovaný ve skladišti, vypil tři láhve a usnul s hlavou položenou na svém ranci. Zázrakem se mu do snů nevloučila Násoska. Zdálo se mu o jeho posledním šifu, *Polární záři*, a o nákladu staré jalovcové, který dopravoval po holandských kanálech.

Z poklidné plavby ho vytrhly nějaké ženské výkřiky v dálce. Přistoupil ke své pozorovatelně, ale na celém prostoru proluky se nic nehýbalo. Dělníci už odešli z loděnic: jeřáby

nehybně stály a už nebylo vidět snopy jisker od autogenů.

Nastala chvíle ticha a pak křik pokračoval s ještě větší vervou. Muselo to přicházet z druhé strany skladiště, tam, kde nebyl žádný východ. Tone vyšel ven, obešel zeď a mrkl se tam, přičemž dával pozor, aby nevyšel.

Poznal Puparakisova bílého jaguára, jehož dvířka byla dokořán otevřená. Pár metrů od něj nějaká holka vypadala, že si kapesníkem utírá oči. Puparakis k ní jemně hovořil, holka dělala, jako že jde k jaguáru, ale pak najednou zas běžela pryč a křičela. Nato ji Řek vždycky chytil, přemlouval ji, hladil ji po ruce, po vlasech, a to celé zas nanovo.

Ta holka vypadala, že neví, co chce, a být na místě Puparakise Tone, byl by jí už vlepil pár facek. Ale ten Řek se choval s jemností, která nešla dohromady s jeho pověstí sprosté a hrubé osoby. Jeho trpělivost se mu nakonec vyplatila: ta holka se mu vrhla do náručí a vrátili se k jaguáru s rukama propletenýma kolem pasu.

Tone neměl pochyby o tom, co jdou dělat, a radši se obrátil nazpět. Sebral si svůj raneček a dalekohled a vydal se nejistým krokem směrem k hostinci *U Medúzy*.

Piou se vrátila zmořená z města. Agentura s ní znovu udělala sérii fotek a slíbili jí, že ji brzy znovu pozvou na casting. Než jí ale ředitel vrátil její press-book, nechal se slyšet, že jí nejsou dost vidět klíční kosti a že by měla ještě ztratit pár kilo.

Zase jednou se ani nedotkla jídla, které jí Gil připravil na přivítanou. Byla to přitom velmi lehká strava: salát se žampiony s jogurtovou a citronovou zálivkou, plátek grilovaného okouna a mladá potočnice lékařská.

Gilovi se podařilo do ní vpravit čerstvý ananasový džus, než ji uložil do postele, kde zůstala s očima dokořán otevřenýma, ztracená ve svých snech o vlajícím hedvábí a vlnícím se saténu.

Všechno začalo o tři roky dříve, při jedné přehlídce amatérských návrhářů, uspořádané v Chânon-les-Bains. Piou se tam zapsala jako manekýnka, společně s dalšími kandidátkami, od nichž se vyžadovala spíše dobrá vůle než nějaké výjimečné míry.

V rychlém sledu předváděla dvoje šaty, jeden kostým, jeden plážový komplet, a po každé zažila neznámý pocit, který ji rozrušil. Právě zjistila, že její tělo může dýchat pouze v žáru pohledů. A přitom to nebylo její tělo,

co si diváci přehlídky prohlíželi, ale ty ornáty, do nichž se na pár desítek vteřin vyšňořila a které neustále měnila, až do vypnutí reflektorů.

Celé její rozjitření se zrodilo z těchto prchavých proměn. Už nebyla jedna, ale stávala se zmnoženou, univerzální. Měla moc stát se jakoukoliv ženou. A šaty, které nosila na nahém těle, byly pokaždé jako nové tělo, do něhož se uchylovala její duše, tělo, které nabízela s tajemnou lascivitou neviditelnému publiku.

Ke svému neštěstí vyhrála zvláštní cenu vypsanou pro její kategorii. V tom skromném vítězství spatřovala přátelské znamení osudu a rozhodla se, že se půjde představit do agentur.

Gil neudělal nic, čím by jí zkřížil plány, měl nicméně své pochybnosti, že to někam povede. Piou, které právě bylo dvacet, byla půvabná a ladná, ale její krása neměla nic společného s krásou těch holek, co zabírají obálky časopisů a které jako by všechny vypadly ze stejné bezchybné formy.

Utáhli si opasek, aby dali dohromady peníze na cestu do hlavního města a na dvě noci v hotelu.

Piou se vrátila zoufalá z kroků, které podnikla. Z devíti agentur, které navštívila, jen jediná byla ochotná vzít si ji na starost, ale vyžadovala vyplacení značně vysoké úhrady za vytvoření press-booku. Nařídili jí, jakou má mít dietu, a než půjde na první focení, měla zhubnout nejméně osm kilo.

Gil si našel pár hodin práce načerno. V noci myl nádobí *U Medúzy* a dával si výplatu stranou, aby mohl zaplatit agenturu a kupovat drahé potraviny na dietu, protože sociální příspěvky stačily jen na normální výdaje. Jenže při tom, co vydělával, by musel mít ruce ve škopku na nádobí tak dva roky, než by se mu podařilo dát dohromady sumu, kterou požadovala agentura.

A tak jednoho večera, místo aby šel k *Medúze*, ukradl auto, ujel s ním sto padesát kilometrů a zastavil na náměstí jednoho zazobaného městečka. Poránu si koupil v hračkářství mosazný revolver a v galanterii punčocháče. Potom zaparkoval auto před vchodem do jedné malé banky.

Na druhý den se vrátil vlakem do Saint-François-le-Môle s kořistí nacpanou do igelitky, kterou držel na klíně. Ještě se nevzpamatoval z té hrůzy a několikrát se musel jít nakvap

vyzvracet na toaletu na konci vagonu, přičemž pokaždé bral s sebou igelitku, jejíž ucha hrozila utržením.

Piou se ho na nic neptala. Nevěřicně pohlížela na bankovky. Na zaplacení agentury toho bylo desetkrát. Gil jí prostě řekl:

„Pokus se s nimi vystačit. Žádné další nebudou.“

Předepsaná životospráva, kterou měla Piou dodržovat, byla čím dál tím přísnější. Po každé návštěvě agentury se jim zdála pořád ještě moc z masa a kostí. Ředitel si ji bral při prohlížení fotek stranou.

„Ještě to není ono. Moc oblin, moc oválů. V módě jsou čisté úhly, absolutní spiritualita...“

Piou už vážila jen čtyřicet kilo a dál omezovala své kalorie. Gil si zase navykl dojídat talíře, které nechávala netknuté. Když nebyla doma, vynahrazoval si to rabováním v ledniče. Jak šly měsíce, ztloustl a zanedlouho patřil ke klanu otlých. Každé kilo, které Piou ztratila, jako by se vtělilo do jejího muže, jakousi hrou na kompenzaci, která z nich učinila ten nejhůře sladěný pár ze Saint-François-le-Môle.

Jakmile jeho žena usnula, vypravil se Gil k *Medúze*. Uchoval si tam práci myče nádobí, neboť rezerva určená na Piouin sen se už ztenčila na polovinu a Gil utrácel hotové jmění za rafinovanou stravu a kosmetiku.

V lokále ještě byli zákazníci, které neúnavná Násoska bujaře obsluhovala. Gil si v kuchyňské šatně sundal z háčku svou zástěru a hned se pustil do práce. To, čeho se obával nejvíc, byly misky z pálené hlíny, v nichž se podávala rybí polévka. Jejich dno nenaopravitelně pokrýval rajský protlak, přischlé nánosy a strouhaný sýr a bylo třeba je odřít drátěnkou. Od té doby, co mu prsty zbuřtovaly, zabíralo mu tohle čištění strašného času a stávalo se mu, že nějakou misku upustil. Jako na potvoru to vždycky bylo ve chvíli, kdy se v kuchyni rozhodla objevit Násoska. Nic mu nevyčítala, pomáhala mu posbírat střepy a dokonce nějak zavtipkovala, aby mu ulevila. Ale toho večera, když tam přinesla ták s nádobím, moc veselou náladu neměla.

Vyprávěla, že odpoledne u ní byl inspektor z berního úřadu, dosti nevábná osoba, ze které při listování účty a pokladní knihou nevypadlo ani slovo. Odnosl si to všechno

v papírové krabici a jenom jí řekl, že se zastaví koncem týdne. Ten chlap se projevoval vysloveně nepříjemně a Násoska si z toho dělala těžkou hlavu.

Gil přestal drhnout dno kastrolu, svažtil obočí a pohlédl na šéfku.

„Netrapte se s tím, šéfová, u těchhle lidí to patří k jejich povolání, kasat se na lidi.“

„Neříkej mi šéfová, Gile, říkej mi Násosko, jako všichni. A pak, přestaň mi vykat.“

Musela se přemáhat, aby zvýšila hlas, ale neznělo to přesvědčivě. Gil si ji úkosem prohlížel, zatímco skládala nádobí do dřezu. Pomyslel si, že při pohledu na její baculaté paže, oblá ramena a pěkně vyvinutou zadnici pod bílou zástěrou by ji ředitel té agentury určitě nechal až do její smrti o chlebu a vodě. Vzpomněl si s nostalgií na dobu, kdy Piou přetékala prsa přes živůtek, kulatá a oslnivá, jako dvě slunce. Teď se podobala dvěma malým křížalám, suchým a bez světla. Pas už se jí nerýsoval mezi poprsím a boky, na vychrtlém krku se jí objevovala síť napjatých žil, jako tětiny na samostřílu. Co to s jeho ubohou Piou udělali? Někdy měl chuť jít do té agentury a všechno to tam rozbít, chytit toho ředitele za kravatu. Jenže věděl, že takovou zradu by mu Piou nikdy neodpustila.

Co se Max dal znovu na pití, studoval už jen dvě nebo tři hodiny denně. Vstával chvíli před polednem, dal si silnou kávu a sklonil se nad slovníky až do chvíle, kdy se ozval jeho žaludek. Pak si připravoval vejce na slanině nebo si otevíral plechovku sardinek. Jeho pracovní den končil s prvním hltem vína.

Když bylo odpoledne pěkně, chodil se projít do starého přístavu, dal si pivo a partičku šachů u stolku na chodníku před *Medúzou*, poflakoval se před výklady jediného knihkupectví. Nikdy tam neviděl žádné zajímavé knihy ani krásné slovníky; jen samé bestsellery, americké narychlo přeložené autory, autobiografie hvězd. Někdy si koupil *Courrier de l'Atlantique*, který si odnášel domů na večer do společnosti láhve levné pálenky ze zelí, zakoupené u Bétuna v jeho tajné palírně v Mnišské ulici.

Toho večera mu novinové titulky tančily před očima. Sotva se mu dařilo rozlišit fotografie k různým článkům. Položil se komplet oblečený na pohovku a propadl se do hlubokého spánku.

Maxovi se nikdy nezdálo nic než slova, jeho životní utkvělá představa. Pozadí jeho

nočních mūr bylo vždycky stejné: vysoké stohy slovníků, tyčící se jako hradby kolem něj, nutící ho točit se dokola a šlapat po hromadách potišťených papírů. Podrážky se mu lepily do čerstvého inkoustu, prsty měl začerněné a usmolené. Viděl prchat hejna mrtvol v temném víru, postrkované třestí-cími smečkami. Ta nejstarší a nejunavenější slova se motala vzadu a nevyhnutelně se nechávala obklíčit lupiči. Max pozoroval jejich pomalé umírání, členěné slabičným chropotem a stříkanci horkého inkoustu. Sotva byly jejich kostry vystaveny světlu, už se uprostřed hejna rodila další slova, zbrklá, nešikovná, slaboučkýma nohama zabořená do papírové peřiny. Rychle se běžela schovat mezi stránky slovníku, kam je Max pronásledoval, aniž je kdy poznal.

Stávalo se, že útok smečky přežilo nějaké tupější slovo. Když unavilo agresory svým odporem, dovleklo se orvané a zkrvavené až pod papírové hradby, kroutilo se jako přesekнутý had a zoufale hledalo své blízké.

Aby Max zahnal ranní migrénu, kořenil si ranní kávu černým pepřem a skořicí. Pil po malých doušcích a roztržitě procházel sloupce v *Courrier de l'Atlantique*, když padl na fotografii, která pro něj byla jako rána z kano-

nu. I když byla jinak učesaná a nebyla nalíčená, okamžitě poznal tu holku od kandelábru.

Ve dvou sloupcích článek referoval o uprchlé mladistvé. Jmenovala se Kim a uprchla před třemi dny z léčebného ústavu. Byla to dcera jednoho finančního magnáta a rodiče slibovali každému vážnému informátorovi odměnu.

Max hluboce vzdychl. Bylo to úplně poprvé, co mu náhoda připravila nějaké překvapení. Z rozčilení si nalil velkou sklenku alkoholu. Ale odstrčil ji a dal si ohřát vodu, aby si přidělal kávu. Pak si poznamenal telefonní číslo redakce a jméno novináře, Michel Lenoir.

Znal Alexandra Lenoira, archeologa v Paříži za revoluce, a Étienna Lenoira, který měl patent na nějaký významný vynález, ale Max už si moc dobře nepamatoval, na jaký. Někaký pojistný ventil? Pneumatický hřidel? Vlastní jména nepatřila do království slov, ale stýkal se s nimi stejně, z čisté sympatie. Otevřel slovník, našel heslo a přečetl si, za co vděčíme muži jménem Lenoir Alexandre (1822–1900): *Systém motoru na rozpínání vzduchu pomocí spalování elektřinou zažehnutého plynu*. Předchůdce výbušného motoru. Max si na to měl vzpomenout. To mu určitě rozežirají paměť ty laciné alkoholy. Slíbil si, že jestli

dostane tu odměnu, přestane jednou provždy s pitím.

O hodinu později se vydal na cestu, aby našel nějakou telefonní budku ušetřenou před vandaly.

*

Gil otevřel oči a zadíval se ke stropu, nebyl to ten v jeho pokoji. Potřeboval chvíli na to, aby pochopil, co se s ním stalo.

Vedle něj spala Násoska, s nahými rameny a pažemi jemně ohnutými přes přikrývku. Světlo bylo ještě slabé. Nemohlo být víc než šest hodin. Gil pomaloučku spustil nohy na podlahu. Se jeho vystouplým břichem mu dělalo čím dál větší potíže natáhnout si ponožky. Výčitky, které pocítil, když šel za Násoskou do patra, se rozplynuly, ale obával se, aby se Piou nevzbudila, zatímco byl pryč. Někdy v noci vstávala a listovala si v tom svém zasraném press-booku. Kdyby se to stalo, řekne jí jednoduše, že tam měl horu nádobí, kvanta misek zadělaných rybí polévkou, sklenice pokryté mastnotou.

Byl by se rád opláchl, aby smyl z těla pachy té noci, ale v ložnici nebylo umyvadlo. Oblékl se, nemohl zabránit tomu, aby pod jeho vahou nezapraskala prkna v podlaze. Násoska

otevřela jedno oko, obrátila se na bok a s jednou nohou visící z postele hned zase usnula.

Gil za sebou potichu zavřel dveře. Schodiště bylo ještě ponořené v přitmě a Gil stiskl schodišťový spínač. Na jednom schodě sklesle dřepěl Tone, jako by ho očekával.

„Ahoj, kapitáne!“

„Ahoj, Gile. Tak co, jaká je ta coura Násoska?“

„Pusťte mě, kapitáne, já spěchám.“

„Spěcháš? Bojíš se, aby ti Piou nedělala dusno? To já bych jí řekl, jak je to mezi tebou a šéfovou, ty jeden čuňáku!“

Byl namol opilý a jen taktak se mu podařilo vstát. Gil se pokusil prorazit si cestu, ale i přitom, jak byl mohutný, ocitl se připlácnutý ke zdi jako plakát.

„Ty tlustej nacucanej měchu! Řekni mi, jaká je v posteli, ta hnojůvka, ať to můžu povědět všem v hospodě. Nerozmačkal jsi ji, při tom, co vážíš? A ještě navíc, jak se ti podařilo na ni vylézt, ty hrochu? Kryso z kanálu!“

„Když to chcete vědět, kapitáne, tak proč si to někdy nejdete vyzkoušet sám? Máte nejlepší šanci.“

„Já už se s ženskou nikdy nevyspím, to bych radši chcípnu!“

„To se uvidí. Tím spíš, že Násosce byste byl dost po chuti.“

„To ti řekla?“

„Přesně.“

„Jak že ti to řekla?“

„Řekla, že být na místě vaší ženy, nikdy by nešla s někým jiným.“

„Jo?“ vydechl Tone a uvolnil sevření.

Jeho oči změnily barvu i lesk. Gil toho využil, protáhl se podél zdi a bral roha. Tone na něj zavolal.

„Hej, Gile!“

„Kapitáne?“

„Já ve vzteku povídal věci, co jsem neměl.“

„Já nic neslyšel,“ řekl Gil v běhu po schodišti.

Venku úsvit pronikal modravými temnotami nad mořem. Jako pokaždé při odlivu byl vzduch cítit naftou, což nebránilo rackům v poletování kolem vlnolamu.

Gil přišel domů celý zadýchaný. Opláchl si obličej žínkou, trochu si přelízl pačesy a než vkročil do ložnice, nechal uběhnout pár minut.

Piou spala na zádech, s pootevřenou pusou. Vychrtlé paže měla zkřížené jako kusy klestí. Mezi kostmi na zápěstí jí skrz kůži prosvítalo světlo.

Na polštáři se rozprostíral široký žlutý flek. Gil z toho usoudil, že Piou už není schopna udržet v žaludku ani ananasový džus.

Natáhl se úplně oblečený a položil ruku na vystouplé obratle, jež se při každém výdechu roztahovaly. Od nynějška zůstane vedle ní dnem i nocí, pomůže jí nabrat síly, i kdyby ji měl krmit po lžičkách jako ptáčátko.

Slyšel už o anorektických, které se vrhnou z okna nebo hlavou proti zdi, když je někdo nutí sníst trochu jídla. Takového něco by se Piou nestalo, protože on by ji neopustil ani na vteřinu.

Vůně Násosky, jež mu dosud ulpívala na dlaních i na pohlaví, se linula ložnicí. Tělo Piou, tak jako ty stromy bez mízy, nebylo cítit ničím.

Max netrpělivě přešlapoval před telefonní budkou. Před ním byly ještě tři osoby a mohly by dodělat ten aparát, intenzívním používáním už dost rozhašený. Odešel z fronty a dlouhými kroky se vydal ke starému přístavu s myšlenkou, že zavolá z knihkupectví.

Když došel k městským úřadům, najednou si vzpomněl, že je první úterý v měsíci a že propásl pohovor se sociálním provizorem. Tahle nepozornost ho bude stát měsíc bez sociálních dávek a možná dokonce dočasné vyloučení.

Sociální provizor, kterému v Saint-François-le-Môle všichni říkali provizor chudých, vedl své spisy železnou rukou, navzdory zdvořilému přístupu, který lidi mátl. Nikdo nemohl pochopit, proč si zve všechno potřebné obyvatelstvo na pevně stanovené datum, s přísnou povinností nechat se zapsat před devátou. Na mnoho příjemců podpory se nedostalo před polednem a museli se vrátit zítra nebo pozítří, než je zavolali na sekretariát. Ale čekání chudé lidi přivede k rozumu, jsou pak pokornější, připomene jim to jejich závislost i cenu ztraceného času.

Samotný pohovor trval nanejvýš dvě minuty. Provizor neutrálním hlasem položil několik otázek, vyžádal si útržky složenek

za nájemné, elektřinu a plyn, a přitom pásl po sebemenším projevu arogance. Hlavně se k němu nesmělo přijít s prsty zažloutlými nikotinem, neboť z moci úřední odečítal cenu třiceti krabiček cigaret z částky na nájemné. Ochmelkové radši před návštěvou totálně abstinovali anebo jedli česnek, když den předtím moc pařili. Sebemenší stopa alkoholu je stála přesun na zdravotní středisko, a tam byli podrobeni dalšímu čekání po nemocničních chodbách.

Nebe bylo pošmourné a hrozil déšť. Max se dal do běhu. Pár kroků od knihkupectví, v okamžiku, kdy přebíhal přes ulici, ho v plné jízdě nabrala poštovní dodávka. Max se přehoupl přes kapotu, brýle mu odlétly, a když dopadl na dláždění, měl jen jednu botu.

*

Constantin Puparakis právě udělal svůj životní obchod. Koupil na váhu za směšnou cenu ponorku třídy *Tobolsk*, které se ruská admirálita potřebovala zbavit.

Než se Sověti pustili do stavby nukleárních plavidel, vyrobili ve svých loděnicích tři exempláře těchto diesel-elektrických zařízení s hlavním cílem zajistit jim širokou soběstač-

nost a vytrvalost a ponechat posádce životní prostor, kterého v ponorných plavidlech obvykle bývá nedostatek. Všechny studie ukazovaly, že skrovné kabiny a podmínky neustálého života bez soukromí podrývaly morálku námořníků a poškozovaly jejich bojové vlastnosti, zejména při dlouhodobých plavbách. Rusové chtěli vyřešit tento problém zvětšením kabin a obytných buněk. Každý muž měl vlastní lehátko, stolek a skříňku na osobní věci, sociální zařízení se zvětšilo, společná jídelna vypadala jako opravdová jídelna a byl tam dokonce rozlehlý prostor určený pro sport a rekreaci.

Tyto ústupky pohodlí neměly být na úkor kvality výzbroje ani rezerv pohonných hmot, a z toho plynuly ty nadměrné rozměry i váha plavidel této třídy.

První zůstalo ležet na dně při zkoušení ponoru, druhé zmizelo někde daleko za Novou Sibiří. Od stavby plavidel *Tobolsk* se upustilo a ruští inženýři se vrátili k zásadám uměřeného prostoru.

Jediné, které z této třídy přežilo, *Saratov*, zůstalo po celá desetiletí u mola v jednom baltském přístavu. Rusové ho chtěli od nějaké doby prodat, ale nenacházeli kupce. Odtazeni toho sto šedesát metrů dlouhého monstra si

rozmysleli všichni obchodníci se starým železem na světě, včetně Poláků, kteří to přitom neměli tak daleko.

Rusové neměli devizy, cena *Saratova* pořád klesala. Puparakis si udělal cestu k Baltu, aby si tu ponorku prohlédl. Zaznamenal, že speciální vysoce odolná ocel je velmi dobré kvality a že by pro kyslíko-vodíkové hořáky byla dost tvrdý oříšek. Kdyby se mu ten obchod podařil, bude muset zapojit laserovou řezačku. Předal svou nabídku admiralitě a navrhl, že zaplatí dolary při převzetí. Rusové váhali, marně se pokoušeli o poslední smlouvání a nakonec povolili.

Poté, co obdržel nezbytná povolení, vypravil Puparakis flotilu čtyř silných remorkérů a pověřil Siouma, svého nejlepšího uzbeckého mechanika, aby řídil manévr na palubě *Saratova*. Sioum, jenž pracoval v japonských loděnicích, měl solidní zkušenost s ponorkami. I kdyby celá operace měla trvat rok, vynese celé jmění. Zdálo se však, že probíhá mnohem rychleji, než se dalo čekat. Konvoj už proplouval kolem dánského pobřeží.

Každého rána v deset hodin dostával Puparakis rádiovou zprávu z remorkéru *Constantine*. Pak zašel obejít loděnici a popovídal si s dílovedoucími. Když tudy procházel,

nezdvihali k němu dělníci nikdy oči, ale tušil, jak si ho svářeči s autogenními řezačkami beztrestně prohlížejí za svými maskami.

Co se potkal s tou malou, cítil se omládlý o třicet let a štěstí se na něj nepřestávalo smát. Dnes večer jí na oslavu těch dobrých zpráv přinese pár tuctů růží a možná nějaký šperk, když si udělá čas na cestu do nějakého slušnějšího města, protože v Saint-François-le-Môle se dostane jen bižuterie a zlacená mosaz.

Rád by ji vzal do nějaké restaurace v Chânon-les-Bains, ale když teď znal její pravou totožnost, bál se s ní na veřejnosti objevit.

Už když ji bral k sobě do jaguáru, uvědomil si, že není z nějaké stoky, i když ho ani na okamžik nenapadlo, že její otec magnát váží tři miliardy. Už tři dny byla zavřená ve vile, když objevil ten článek v novinách. Jeho první reakcí bylo, že ji odveze zpátky k rodičům a celou nepřijemnost jim vysvětlí. Jenže se už bez ní nemohl obejít.

Než dospěl ke svému rozhodnutí, dlouho přemýšlel: nechal by si Kim tajně u sebe až do její plnoletosti. A pak by se s ní před tváří veřejnosti oženil. Do té doby musí být opatrný a nikomu nedůvěřovat, včetně svého vlastního služebnictva. Obvinění z omezování osobní svobody, smilstva a možná i znásilnění

nezletil by udělalo tečku za jeho bleskovým vzestupem.

*

Úderem poledne vstoupil Tone do lokálu, aby si dal oběd. Vousy i licousy měl pečlivě zastřižené, měl na sobě čistou košili a svetr. Jistě si dal sprchu, neboť kolem sebe šířil příjemnou vůni levandule a vlasy ulízané dozadu měl ještě mokré.

Vybral si stůl pod hodinami a posadil se zády ke zdi, tak aby mohl obsáhnout pohledem celý lokál a sledovat Násosku při jejích pochůzkách.

Když si přišla zapsat objednávku, pohlédl jí zpříma do očí a vedl k ní přívětivé řeči. Ježto se od něj dosud nedočkala než strohých zamručení a zmatených úprků po schodišti, říkala si Násoska, co se to dobrého s tím starým medvědem stalo.

„Co je to, ta mořská paštika na bylinkách?“

„Miska tresky s krevetami, bazalkou a pažitkou.“

„A je to dobrý?“

„Jasně!“

„Tak si to dám. A pak porci koláče, a pak taky kafe... A je fakt stará, ta vaše stará jalovcová?“

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti eReading.